



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., ve věci

žalobce: K. N.

proti

žalovanému: Zeměměřický a katastrální inspektorát v Brně
sídlem Moravské náměstí 1, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 10. 2016, sp. zn. ZKI BR-O-77/705/2016-11,

takto:

- I. Rozhodnutí Zeměměřického a katastrálního inspektorátu v Brně ze dne 4. 10. 2016, sp. zn. ZKI BR-O-77/705/2016-11, **se ruší** a věc **se vrací** k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 3 000 Kč a to k rukám žalobce do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Dne 5. 5. 2016 Katastrální úřad pro Vysočinu, Katastrální pracoviště Pelhřimov (dále jen „katastrální úřad“), vydal oznámení o neprovedení opravy chyby v údajích v katastru

nemovitostí. Dle žalobce měla chyba spočívat v nesprávném, resp. neúplném zápisu exekutorského zástavního práva na listinu vlastnictví č. 304 pro katastrální území Čížov, který byl proveden v řízení o vkladu práva sp. zn. V-1536/2016-304 a který neodpovídá předložené listině, tedy Exekučnímu příkazu o zřízení exekutorského zástavního práva č.j. 006 EX 385/16-21. Žalobce s tímto oznámením vyslovil nesouhlas, tudíž katastrální úřad ve smyslu § 36 odst. 4 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí, v rozhodném znění (dále jen „katastrální zákon“), zahájil správní řízení. Rozhodnutím ze dne 14. 6. 2016, čj. OR-95/2016-304, katastrální úřad nevyhověl nesouhlasu s neprovedením opravy, jelikož se nejednalo o chybu v katastrálním operátu podle ustanovení § 36 katastrálního zákona.

2. Proti rozhodnutí katastrálního úřadu podal žalobce odvolání, které žalovaný zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

3. V žalobě ze dne 11. 11. 2016 (ve znění jejího doplnění ze dne 24. 7. 2017) žalobce uvedl, že katastrální úřad nesprávně posoudil skutkový stav věci, nesprávně aplikoval povinnost pečlivě přihlížet ke všemu, co vyšlo v řízení najevo a věc celkově nesprávně posoudil. Katastrální úřad svévolně zapsal neúplné údaje v rozporu s exekučním příkazem ze dne 15. 3. 2016, čj. EX 385/16-21 (dále také „exekuční příkaz“), přičemž zápis data vzniku pohledávky je velmi podstatný, jelikož je určující pro pořadí pohledávek a pořadí uspokojení pohledávek.
4. Poukázal na to, že směnečný peníz a směnečná odměna jsou dva různé nároky, které poji stejný právní důvod (směnka). To se projevuje mimo jiné v mechanismu výpočtu soudního poplatku. Katastr nemovitostí opomněl aplikovat ustanovení § 17 odst. 4 písm. c) vyhlášky č. 357/2013 Sb., katastrální vyhláška, v rozhodném znění (dále jen „katastrální vyhláška“). Dle žalobce je směnečná odměna zvláštní částkou, která má být v katastru nemovitostí evidována samostatně.
5. Katastrální úřad se neřídil ani ustanovením § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona a neopravil nepřesnost vzniklou zřejmým omylem při vedení katastru. Nesprávné rozhodnutí a skutečnost, že závadný stav nebyl odstraněn, způsobuje problémy s prodejem zástavy ve veřejné dražbě.
6. Vzhledem k výše uvedenému navrhl žalobce, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno.

III. Vyjádření žalovaného

7. V podání ze dne 20. 9. 2017 žalovaný uvedl, že zápis exekutorského zástavního práva byl proveden podle návrhu na vklad. Katastrální úřad zapsal toto právo do části C LV č. 110 pro k. ú. Čížkov jako „zástavní právo exekutorské podle § 73a exekučního řádu“. Údaje, které lze o zástavním právu do katastru nemovitostí zapsat, stanoví taxativním způsobem § 17 katastrální vyhlášky, které se analogicky aplikuje i pro exekutorské zástavní právo. Žalobcem navrhovaná aplikace ustanovení § 17 odst. 4 písm. c) katastrální vyhlášky nepřicházela v úvahu, jelikož se nejednalo o více pohledávek (dluhů), ale pouze o jednu pohledávku s příslušenstvím. Údaje, které žalobce navrhoval doplnit, již byly v katastru nemovitostí obsaženy, resp. zahrnuty v pojmu „příslušenství pohledávky“, jehož obsah definuje § 513 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v rozhodném znění (dále jen „občanský zákoník“). Z ustanovení § 17 katastrální vyhlášky nevyplývá povinnost

zapisovat do katastru nemovitostí podrobné údaje týkající se příslušenství pohledávky. Proto se nejednalo o chybný zápis ve smyslu § 36 katastrálního zákona.

8. Vzhledem k uvedenému navrhl, aby byla žaloba zamítnuta.

IV. Replika žalobce

9. V podání ze dne 8. 11. 2017 setrval žalobce na své argumentaci. Pohledávku je třeba v katastru nemovitostí evidovat natolik určitě a srozumitelně, aby bylo možné ji identifikovat i v rámci případného prodeje zástavy.

V. Posouzení věci soudem

10. Krajský soud v Brně (dále také „soud“) se nejprve uvádí výchozí závěry judikatury vztahující se k přípustnosti projednávání správní žaloby.
11. Při posuzování toho, zda je dána věcná příslušnost správních soudů, je třeba vycházet z usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 2. 9. 2004, čj. Konf 62/2003-15, které konstatuje, že o žalobě proti rozhodnutí o opravě údajů v katastrálním operátu je věcně příslušný rozhodnout správní soud. Tento závěr byl přijat s poukazem na to, že institut *opravy chyb v katastrálním operátu* slouží k *uvedení údajů katastru do souladu s listinami založenými ve sbírce listin; není prostředkem k rozhodování o správnosti zápisu věcného práva k nemovitostem, a opravou chyb v katastrálním operátu se tak nemění právní vztahy k nemovitostem*. Při posuzování toho, zda je napadený akt veřejné správy rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“), soud vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2006, čj. 2 As 58/2005-125, z něhož vyplývá, že rozhodnutí o neprovedení opravy údajů v katastrálním operátu je za rozhodnutí ve výše uvedeném smyslu považováno. Byť se uvedená judikatura vztahovala k dřívější právní úpravě obsažené v zákoně č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), tak z ní lze obecně vycházet, neboť právní úprava opravy chyby byla v téměř nezměněné podobě převzata do současného katastrálního zákona (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2016, čj. 9 As 242/2015-55, bod 22).
12. Vzhledem k tomu, že byly splněny i ostatní podmínky přípustnosti správní žaloby proti rozhodnutí správního orgánu (žaloba byla podána včas a oprávněnou osobou, která vyčerpala řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem), tak soud ve smyslu § 51 odst. 1 soudního řádu správního bez nařízení ústního jednání meritorně přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí katastrálního úřadu včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že žaloba **je důvodná**.
13. Ze správního spisu vyplývají následující relevantní skutečnosti. Žalobce podal návrh na vklad práva do katastru nemovitostí dne 15. 3. 2016, ke kterému doložil exekuční příkaz ze dne 15. 3. 2016, čj. 006 EX 385/16-21, kterým v souladu s § 73a a násl. zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, v rozhodném znění (dále jen „exekuční řád“), bylo zřízeno exekutorské zástavní právo na nemovitých věcech ve vlastnictví povinného (ČIBE, a. s., IČO: 255

70 048). Exekutorské zástavní právo bylo dle exekučního příkazu zřízeno na nemovitosti č. p. 54 v obci Čížkov k uspokojení pohledávky žalobce ve výši:

- 3 932 776,70 Kč s příslušenstvím
- 6,000 % ročně úrok z prodlení z částky 3 932 776,70 Kč od 31. 8. 1998 do zaplacení
- odměna 13 109,30 Kč
- náklady nalézacího řízení 192 682,00 Kč

14. Žalobce obsah návrhu na vklad práva do katastru nemovitostí specifikoval souladně s výše uvedenou specifikací uvedenou v exekučním příkazu. Katastrální úřad vkladem zapsal pohledávku žalobce tak, že evidoval „Zástavní právo exekutorské podle § 73a exekučního řádu, pohledávka ve výši 3 932 776,70 Kč s příslušenstvím“. Žalobce následně dne 15. 4. 2016 podal návrh na opravu chyby v katastrálním operátu, jelikož na základě vyrozumění o provedeném vkladu zjistil, že byl proveden neúplně. Katastrální úřad dne 5. 5. 2016 oznámil neprovedení opravy údajů, jelikož požadované skutečnosti jsou v souladu s § 137 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v rozhodném znění (dále jen „občanský soudní řád“) a § 513 občanského zákoníku, obsaženy v pojmu „příslušenství“. S tímto žalobce nesouhlasil a požadoval, aby bylo v souladu s § 36 odst. 4 katastrálního zákona vedeno správní řízení a vydáno rozhodnutí. V tomto správním řízení bylo následně vydáno prvostupňové rozhodnutí a napadené rozhodnutí žalovaného.
15. Nejprve soud uvádí, že žalobce k žalobě předložil několik listin, které nebyly součástí správního spisu – jednalo se o směnečný platební rozkaz ze dne 7. 5. 1999 a smlouvu o postoupení pohledávky ze dne 25. 4. 2014. Dle textu žaloby jimi žalobce chtěl dokládat skutkové okolnosti předcházející vydání exekutorského příkazu. Tyto okolnosti ovšem lze označit v tomto řízení za nesporné, resp. předmět sporu se týká pouze institutu opravy chyby v katastrálním operátu a uvedení zápisu do souladu s předloženými listinami (které jsou součástí správního spisu), nikoliv existence pohledávky žalobce. Z tohoto důvodu soud považoval za nadbytečné nařizovat ústní jednání a provádět těmito listinami dokazování.
16. Dále soud považuje za účelné stručně zmínit, proč s osobou povinného, v jejímž vlastnictví je nemovitost zatížená exekutorským zástavním právem, nejednal jako s osobou zúčastněnou na řízení ve smyslu § 34 soudního řádu správního. Tato úvaha vyplývá z podstaty řízení o opravě chyby v katastrálním operátu, na kterou konstantně ve své judikatuře upozorňují správní soudy a která spočívá v tom, že rozhodnutí vzešlé z tohoto řízení nemá hmotněprávní, nýbrž jen evidenční účinky, a nezasahuje se jím do soukromoprávních vztahů (srov. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 2. 2016, čj. 57 A 86/2015-34). Z uvedeného je zřejmé, že v tomto řízení absentuje jakákoliv možnost přímého dotčení v právech a povinnostech osoby povinného.
17. Dle § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona *opraví katastrální úřadu i bez návrhu údaje, které vznikly zřejmým omylem při vedení a obnově katastru*. Údaje, které se evidují o zástavním právu (analogicky o exekutorském zástavním právu) upravuje § 17 katastrální vyhlášky. Toto ustanovení v odstavci 1 písm. b) říká, že se eviduje *výše zajištěného dluhu*, v odstavci 4 písm. c) říká, že *namísto výše dluhu se u různých dluhů z téhož právního důvodu eviduje výše jistiny, do které se zajištění poskytuje a právní důvod dluhů*.

18. Spor mezi účastníky lze tedy redukovat na otázku, zda jednotlivé nároky specifikované v exekučním příkazu je možné označit za příslušenství pohledávky nebo se jedná o samostatné dluhy ze stejného právního důvodu.
19. Dle ustanovení § 513 občanského zákoníku se příslušenstvím pohledávky rozumí *úroky, úroky z prodlení a náklady spojené s jejím uplatněním*.
20. Ustanovení § 48 zákona č. 191/1950 Sb., směnečný a šekový, v rozhodném znění (dále jen „směnečný zákon“), upravuje tzv. postižné nároky v prvním stupni a říká, že *majitel (směnky) může postihem žádat*
 1. *směnečný peníz, pokud nebyla směnka přijata nebo zaplacená, s úroky, byly-li ujednány;*
 2. *šestiprocentní úroky ode dne splatnosti;*
 3. *útraty protestu a podaných zpráv, jakož i ostatní útraty;*
 4. *odměnu ve výši jedné třetiny procenta směnečného peníze nebo v nižší dohodnuté výši.*
21. Dle exekučního příkazu pohledávka stěžovatele zněla na částku odpovídající směnečnému penízu (nárok uvedený výše pod bodem 1), úrokům ode dne 31. 8. 1998 do zaplacení (nárok uvedený výše pod bodem 2), odměně (nárok uvedený výše pod bodem 4) a nákladům nalézacího řízení (nárok v § 48 směnečného zákona neuvedený)
22. Dle posouzení relevantní právní úpravy soudem není správný názor žalovaného, který tvrdí, že pod evidovaným pojmem „příslušenství pohledávky“ jsou obsaženy všechny nároky žalobce. Ačkoliv lze na základě jazykového výkladu § 513 občanského zákoníku dospět k závěru, že nárok uvedený v § 48 směnečného zákona pod bodem 2 bude součástí příslušenství pohledávky v podobě nespecifikovaných „úroků“ a nárok spočívající v nákladech nalézacího řízení bude součástí příslušenství pohledávky v podobě „nákladů spojených s uplatněním pohledávky“, nelze dospět k závěru, že by tímto příslušenství měla být i tzv. směnečná odměna uvedená v § 48 směnečného zákona pod bodem 4.
23. Tento závěr je podpořen i mechanismem výpočtu soudního poplatku, na který poukazuje žalobce, když uvádí, že při výpočtu soudního poplatku se směnečná odměna připočítává ke směnečnému penízu jako další jistina. Tomuto argumentu žalobce svědčí i komentářová literatura, která hovoří o tom, že soudnímu poplatku mimo směnečný peníz podléhá i směnečná odměna a tuto odměnu nelze považovat za příslušenství pohledávky podle § 513 občanského zákoníku (srov. Jirsa, J. a kol. *Občanský soudní řád, 2. část, Soudcovský komentář*. Praha, 2013, komentář k § 175).
24. Soud proto uzavírá, že v tomto ohledu bylo rozhodnutí žalovaného založeno na nesprávném právním posouzení věci, které způsobilo nezákonnost napadeného rozhodnutí. Za dané situace byla dána povinnost žalovaného (potažmo katastrálního úřadu) opravit *zřejmý omyl* vzniklý vniklý při vedení katastru nemovitostí, jelikož se nejednalo o jeden dluh s příslušenstvím, ale více dluhů ze stejného právního důvodu. Nároky spočívající v úrocích do dne splatnosti a v nákladech nalézacího řízení ovšem pod pojem „příslušenství pohledávky“ spadají.
25. Povinností žalovaného je zaevidovat exekutorské zástavní právo v souladu s těmito zákonnými a podzákonnými požadavky. Z relevantní právní úpravy vyplývá následující. Dle § 4 odst. 1 písm. e) katastrálního zákona *katastr obsahuje mimo jiné údaje o právech včetně údajů o vlastnících a údaje o oprávněných z jiného práva, které se zapisuje do katastru*. Dle § 5 odst. 2 písm. b) katastrálního zákona *katastrální operát tvoří mimo jiné*

soubor popisných informací, který zahrnuje údaje podle § 4 odst. 1 písm. b) až f). Dle § 66 odst. 1 písm. b) stanoví Český úřad zeměměřický a katastrální vyhláškou obsah souboru popisných informací v rozsahu uvedeném v § 5 odst. 2 písm. b) tak, aby obsahoval údaje nezbytné pro plnění účelů, ke kterým katastr slouží. Pro účely údajů evidovaných o věcném právu k věci cizí v podobě exekutorského zástavního práva se tak analogicky aplikuje § 17 katastrální vyhlášky, který upravuje obecně „údaje o zástavním právu“. K tomu soud ještě uvádí, že žalobce se dožadoval i evidování konkrétního data splatnosti pohledávky. Soudu ovšem nebylo zřejmé, na základě čeho vyvozuje, že toto datum má být určující pro pořadí pohledávek a pro pořadí jejich uspokojení, jelikož z exekučního příkazu i z relevantní zákonné úpravy vyplývá, že pro pořadí exekutorského zástavního práva je relevantní den, kdy exekutorovi došel exekuční návrh na jeho zřízení.

26. Žalobce nijak blíže nespecifikoval „komplikace“ s prodejem zástavy ve veřejné dražbě, které mají být způsobeny v důsledku chybného zápisu práva katastrálním úřadem. Soud ovšem považuje za nutné nad rámec v rovině *obiter dictum* zdůraznit, že s ohledem na závěry judikatury rekapitulované pod bodem 14 tohoto odůvodnění (řízení o opravě zřejmého omylu má pouze evidenční, a nikoliv hmotněprávní účinky) je toto rozhodnutí soudu relevantní pouze pro účely *evidence* exekutorského zástavního práva, které bylo zřízeno za účelem vymožení exekučního titulu spočívajícího ve směnečném platebním rozkazu, v katastru nemovitostí.

VI. Závěr a náklady řízení

27. Při přezkumu napadeného rozhodnutí ve smyslu § 75 odst. 2 věta první soudního řádu správního soud shledal podanou žalobu jako důvodnou. Proto ji v souladu s § 78 odst. 1 soudního řádu správního zrušil pro nezákonnost spočívající v nesprávném právním posouzení věci a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému. Ten bude v navazujícím řízení vázán právním názorem soudu ve smyslu § 78 odst. 5 soudního řádu správního.
28. O náhradě nákladů soudního řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 soudního řádu správního, podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
29. Žalobce měl ve věci plný úspěch, má proto právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Žalobci přísluší náhrada za zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč. K zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 13. prosince 2018

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu